

Основна школа“ Бора Лазих“
Влашка

Школски програм за шести разред
школска 2015/ 2016.год.

јун, 2015.година

На основу члана 69, члана 72, чланова 76, 80 и 81. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гл.РС, бр.72/09, 52/11 и 55/13), и члана 23, члана 27 и 28 Закона о основном образовању (Сл.гл.РС, бр.55/13) , Школски одбор основне школе "Бора Лазих" у Влашкој, на својој седници одржаној дана _____ 2015. године,

ДОНЕО ЈЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

За 6.разред

ШКОЛСКЕ 2015/16. ГОДИНЕ

Директор школе

(*Мирослав Станковић*)

Председник школског одбора

(*Сузана Јовановић*)

Наставни план

Редни број	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	4	144
2.	Енглески језик	2	72
3.	Ликовна култура	1	36
4.	Музичка култура	1	36
5.	Историја	2	72
6.	Географија	2	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	4	144
9.	Биологија	2	72
10.	Хемија	-	-
11.	Техничко и информатичко образовање	2	72
12.	Физичко васпитање	2	72
УКУПНО: А		24	864
Редни број	Б.ОБАВЕЗНИИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
2.	Француски језик	2	72
3.	физичко васпитање- изабрани спорт	1	36
УКУПНО: Б		4	144

УКУПНО: А+Б		28	1008
Редни број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Хор и оркестар		
2.	Информатика и рачунарство	1	36
3.	Шах		
4.	Домаћинство		
УКУПНО: В		1	36

Облици образ.-васп. рада којима се остварују обавезни и изборни наст.предмети

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗ.- ВАСПИТНОГ РАДА	ШЕСТИ РАЗРЕД	
1.	Редовна настава	29	1044
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
ОБАВЕЗНЕ ВАННАСТАВНЕ АКТ.			
4.	Час одељењског старешине	1	36
5.	Слободне активности	1-2	36-72
7.	Екскурзија	До 2 дана годишње	

Исходишта за израду програма:

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Правилник о васпитном плану и програму за пети разред основне школе
- Образовни стандарди за крај обавезног образовања
- Правилник о оцењивању у Основним школама
- Услови рада школе
- Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице
- Школски развојни план

СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА У ШЕСТОМ РАЗРЕДУ

Р..бр.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ЗАНИМАЊЕ	СТЕПЕН СТР.СПРЕМЕ	ГОДИНЕ РАДН.СТАЖА	ПРЕДМЕТ	ОДЕЉЕЊА
1.	Сузана Јовановић	Професор српског ј.	висока	20	Српски ј. Грађанско в	V – VIII V - VI
2.	Јадранка Јованчевић	Наставник енглеског ј.	виша	23	Енглески ј.	I – VIII
3.	Бојан Живанић	наставник ликовне к.	виша	10	Ликовна к.	V – VIII
4.	Драгана Ранковић	професор музичке к.	висока	6	Музичка култура	V – VIII
5.	Данијела Мијаиловић	Професор историје	висока	7	Историја	V – VIII
6.	Радица Јаћимовић	Професор географије	висока	12	Географија	V - VIII
7.	Зорица Кандић	Професор физике	висока	2	Физика	VI - VIII
8.	Саша Добрић	Наставник математ. и инф.и рачун.	висока	5	Математика Информ.и рачунарство	V – VIII VI - VII
9.	Владан Нешић	Професор биологије	висока	4	Биологија	V – VIII
10.	Зорица Милетић	Професор техн.и информат.обр	висока	11	Техн.и инф. и Информ.и рачунарство	V – VIII V , VIII
11.	Ана Каралеић	Професор физичког в.	висока	10	Физичко в и Изабр.спорт	V – VIII V – VIII
12.	Горан Аврамовић	Вероучитељ	виша	23	Верска настава	I – VIII
13.	Снежана Миљковић	Професор француског ј	висока	8	Француски језик	V - VIII

СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се правилно изражавати; да упознају и оспособе се за тумачење одабраних књижевних дела.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим комуникационим ситуацијама;
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- богаћење речника, језичког и стилског израза;
- оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- поступно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности – литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција.

Оперативни задаци:

- увођење ученика у грађење речи;
- упознавање са гласовним системом;
- упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи;
- утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица;
- стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози);
- проширивање знања о сложеној реченици;
- оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената;
- оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно – последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама;
- развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту;
- постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања

Уџбеник за реализацију програма:

1. Читанка за 6. разред *Маистарија речи*, Наташа Станковић- Шошо,
2. Граматика за 6. разред, Весна Ломпар, Радна свеска уз читанку, Наташа Станковић Шошо,
3. Радна свеска уз граматику, Весна Ломпар / Klett

Литература за реализацију програма: Српски језик 6, др. Зона Мркаљ, Асоцијације у настави српског језика и књижевности - Весна Ломпар, Јелица Живановић, Наташа Кљајић, Марија Марковић, Биљана Никић, Саша Чорболоковић / Klett

Наставна средства: Уџбеници, табла, креда, звучна читанка, панои, ЦД плејер, видео бим, лаптоп.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1.	Књижевност (историја, географија, ликовна култура, музичка култура, верска настава)	52	26	9	4	8	5	IX –VI	Фронталн Индивид. Групни Комбиновани	Дијалoшка Монолошка Комбинована Рад на тексту Истраживачки рад уч. Херуистички и приступ Игровне активности	CJ.1.1.1. CJ.1.1.4. CJ.1.1.6. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.2.4.5. CJ.2.4.8. CJ.3.4.7.	Ученик: активно слуша;поставља питања;одговара на питања; процењује;објашњава;препричава прича;имитира; прикупља информације; упоређује; чита; анализира; ради самостално; филмова и компарација са прочитаном књигом Илустровање књ. ликова или сцена Анализа омиљеног лика или књиге (документовано филмова и компарација са прочитаном књигом, образложити зашто ми се допада) сцена Користи изворе	Провера изражајног читања Сценско извођење адаптираних делова текста Усмени одговори Иницијални тест Гледање филмова и компарација са прочитаном књигом Илустровање књ. ликова или сцена Анализа омиљеног лика или књиге (документовано образложити зашто ми се допада)

												знања; препричав Прикупља информације; репроду свој рад; изграђује критеријуме кује; пише; коментарише	
2.	Грамматика (математика, ликовна култура)	55	26	11	9	5	4	IX –VI	Фронталн Индивид. Комбинов Групни	Дијалoшка Комбинова на Рад на тексту Истраживач ки рад уч. Херуистичк и приступ Игровне активности	CJ.1.3.4. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10	Наставник: -планира - организује - води циљни разговор - омогућава примену научног -објашњава - прати ефекте рада ученика - прати ефекте сопств ученика - мотивише ученицима о њиховом раду ученике проверава рад - слуша ученике - даје повратне информације еног	Иницијални тест Контролни задаци Провера нивоа писмености(прав опис) путем диктата Усне провере знања Завршни тест Истраживачки рад ученика(сакупља ње локалних израза и компарација са књ. језиком)
3.	Језичка култура	37	4	8	11	13	1	IX –VI	Индивид. Групни Комбинов ан.	Монолошка Комбинова н. Писани радови уч.	CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.2.2.5.		Школски писмени задаци Анализе домаћих задатака Излазак у природу и писање састава након доживљаја исте
УКУПНО		144	56	28	24	26	10						

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Додатна настава

ПРЕДМЕТ: Српски језик 6. разред

Циљеви и задаци

За **додатни рад** опредељују се ученици изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја .

Додатни рад – заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина – непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине којесу стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе).

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Редни број наставне теме	Називнаставне теме	Број часова по теми
1.	Књижевност	5
2.	Граматика	22
3.	Правопис	2
4.	Језичка култура	1
УКУПНО		30

Уџбеник за реализацију програма:

1. Граматика за 6. Разред, Весна Ломпар,
2. Радна свеска уз граматику за 6. Разред, Весна Ломпар,
3. Знам за више – збирка задатака, Мирјана Дудварски, Зора Филиповић / Klett

Допунска настава

ПРЕДМЕТ: Српски језик 6. разред

Циљеви и задаци

Допунска настава се организује за ученике који – из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА- ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Вештина читања и разумевања прочитаног	4
2.	Књижевност	4
3.	ГраMATика	16
4.	Правопис	3
5.	Језичка култура	3
УКУПНО		30

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма:

1. Читанка за 6. Разред *''Маистарија речи''*, Наташа Станковић – Шошо,
2. Радна свеска уз читанку, Наташа Станковић – Шошо,
3. Граматика за 6. разред, Весна Ломпар,
4. Радна свеска уз граматичку, Весна Ломпар / Klett

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ наставе енглеског језика јесте развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према енглеском језику, који није њихов матерњи, односно уважавање различитости, упознавање фонолошког система страног језика и основних комуникативних вештина у усменом општењу.

ЗАДАЦИ наставе енглеског језика су:

- Да ученик разуме говор према наставном програму, чита са разумевањем писане и илустроване текстове;
- Самостално изражава ситуације и комуникативне функције у вези са темама наставног програма;
- Узражаваће у писаној форми, поштујући правила писаног кода;
- Остваривање комуникације и размена информација;
- Преводи лаке и кратке поруке;
- Препознаје принципе граматике и социolingвистичке компетенције у усменој и писаној форми по потреби комуникације;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД:

- разумевање краћих дијалога, прича, издвајање кључних информација;
- разумевање краћих текстова са познатим језичким елементима;
- разуме и интерпретира садржај илустрованих текстова;
- усклађује интонацију, ритам и висину гласа;
- препричава у неколико реченица текстове;
- даје мишљење и изражава ставове допадања, недопадања у неколико реченица;
- пише краће текстове, користи писани код и граматичке код и граматичке садржаје;
-

Наставне методе: интерактивно, кооперативно учење ТПР (тотални физички одговор), рад у паровима, мануелне активности, вежбе слушања, певање...

Наставна средства: сликовница, радна свеска, флеш картице, папир, бојице, лепак, маказе, касете, играчке, постери...

Праћење и оцењивање: редовно праћење знања и ангажовања ученика, задовољство на часу уз описно оцењивање и препоруку за даљи рад.

- **КОРЕЛАЦИЈА:** српски ј., ликовна и музичка култура, свет око нас, математика, физичко васпитање,
- **АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА:** презентује, мотивише, усмерава, коригује, плеше, глуми, организује, показује, чита, евалуира;
- **АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА:** разговара, слуша, чита, пише, црта, пева, боји, ради у групи и индивидуално, плеше, глуми...

УЏБЕНИК: "ENJOYING ENGLISH" 6 : уџбеник, радна свеска, Зорана Ненезић, Ида Добријевић, ЗЗУ, Београд, 2010.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:	бр. часова	обрада	др. типови ч
1. What are they doing in New York	8	3	5
2. Kids like chating	8	3	5
3. School talk	6	3	3
4. Half term holidays	8	4	4
5. Time to celebrate	6	3	3
6. Save or spend it	8	3	5
7. Spring cleaning	6	3	3
8. The scouts	8	3	5
9. Weekend plans	6	3	3
10. A school fair	8	3	5
УКУПНО:	72	31	41

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета;

Задаци

- ~ да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- ~ развијање памћења, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- ~ развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- ~ развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- ~ стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- ~ развијање сензибилности за лепо писање;
- ~ развијање моторичких способности ученика;

Оперативни задаци за шести разред:

- ~ развијање ликовно-естетског сензибилитета за: спонтани ритам бојених мрља, линија, светлости, визуелно споразумавање, текстуру, светлину, боју и свет уобразиље у ликовним делима;
- ~ показивање интереса и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција;
- ~ посматрање и естетско доживљавање дела ликовних уметности;
- ~ развијање љубави према ликовном наслеђу;
- ~ оспособљавање за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развијање интересовања за оплемењивање, заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;

Уџбеник за реализацију програма: З. Милинковић, Љ. Теодоровић: Ликовна култура за V разред, ЗУНС, Београд

Литература за реализацију програма – „Свет уметности“ - Ђузепе Ел Брешо

Наставна средства: фотографије, модели

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1.	Слободно ритмичко компоновање (Српски језик, страни језик, историја)	10	6		4			IX X	Индивидуални, фронтални	Вербални, тражење одговора путем реалне ситуације	Лк.2.2.1. Лк.3.2.1	Расвијање импресије у стварању	Ликовни радови ученика
2.	Линија Српски језик, математика, техничко образовање	20	12		8			X XI XII	Индивидуални, фронтални	Вербални, тражење одговора путем реалне ситуације	Лк.1.1.2. Лк.2.1.2	Материјализација, појам површине	
3.	Облик Српски језик, математика, биологија	24	16		8			XII I II	Индивидуални, фронтални	Вербални, тражење одговора путем реалне ситуације	Лк.2.2.2 Лк.3.2.3	Основни и геометријски-вештачки облици	
4.	Орнамент Српски језик, историја, музичка култура	4	2		2			III	Индивидуални, фронтални	Вербални, тражење одговора путем реалне ситуације	Лк.1.1.2 Лк.2.1.2	Украс, шара	
5.	Светлински објекти и колаж Српски језик, историја	4	2		2			IV	Индивидуални, фронтални	Вербални, тражење одговора путем реалне ситуације	Лк.1.1.2 Лк.2.1.2	Перцепција и аперцепција	

6.	Визуелно споразумевање Српски језик,биологија,географија	4	2		2			v	Индивидуал ни,фронтата лни	Вербални,граже ње одговора путем реалне ситуације	Лк.2.3.1 Лк.3.3.2	Перцепција и аперцепција	
7.	Обликовање и преобликовање предмета употребних вредности Српски језик историја	6	4		2			V VI	Индивидуал ни,фронтата лни	Вербални,граже ње одговора путем реалне ситуације	Лк .2.1.1 Лк.3.1.2	Перцепција и аперцепција	
УКУПНО		72	44		28								

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ

- ~ развијање интересовања, музикалности и креативности;
- ~ оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- ~ развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа;

Задаци:

- ~ неговање способности извођења музике (певање/ свирање);
- ~ стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- ~ подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима(извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- ~ упознавање народне и уметничке музике свога и других народа;
- ~ развијање критичког мишљења;
- ~ упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- ~ неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима и припремање програма за културну и јавну делатност школе;
- ~ упознавање занимања музичке струке;

Оперативни задаци за шести разред:

Ученици треба да:

- ~ певају по слуху и са нотног текста песме начих и других народа (/ народне, уметничке, дечје и староградске);
- ~ певају и свирају групно и појединачно обрађене песме;
- ~ информативно упознају основне појмове из музичке писмености;
- ~ упознају музичке облике и дела уз основне информације о делима композиторима;
- ~ развијају стваралачке способности;

Активности ученика: слушају, певају, импровизују, упознају, стварају;

Активности наставника: осмишљава, демонстрира, води, објашњава;

Корелација: српски језик, математика, ликовна култура, историја;

Литература и уџбеници :

1. Музичка култура за 6. разред: Александра Стојановић, КЛЕТТ, Београд

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

бр.часова

1. ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ ПЕСАМА И ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ	18
2. СЛУШАЊЕ ВРЕДНИХ МУЗИЧКИХ ДЕЛА	14
3. ДЕЧИЈЕ МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	4

УКУПНО: 36

ИСТОРИЈА

Циљ и задаци

Циљ изучавања наставног предмета *Историја* је културни напредак и хуманистички развој ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности које су одредиле развој људског друштва, и да познају националну и општу историју, као и историју суседних народа и држава.

Оперативни задаци за шести разред:

- ~ разумевање појама " средњи век" и основних одлика тог историјског периода;
- ~ разумевање основних одлика феудалног друштва;
- ~ стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој националној историји;
- ~ стицање знања о улози религије у средњем веку;
- ~ упознавање културних достигнућа средњег века;
- ~ упознавање културних достигнућа Срба у средњем веку;
- ~ коришћење историјских карата за период средњег века;

Уџбеник за реализацију програма: Михаљчић Раде, Историја за шести разред основне школе, ЗУНС, Београд

**Начин остваривања стандарда постигнућа у настави историје
за 6. разред**

Наставна тема		Увод	
Образовни стандарди	Основни ниво	1.Историјско знање	ИС.1.1.4. ИС.1.1.6 ИС.1.1.8
		2.Истраживање и тумачење	ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3.
	Средњи ниво	1.Историјско знање	ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3.
	Напредн и ниво	1.Историјско знање	ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.3.2.1. ИС.3.2.2.
Активности	Наставник	Организује час (прави временске оквира часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад	
	Ученик	Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно анагажовани) ; учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду	
Циљ		Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.	

<p style="text-align: center;">Задатак</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; 				
<p style="text-align: center;">Метод рада</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалогска • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови 				
<p style="text-align: center;">Облик рада</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни 				
<p style="text-align: center;">Садржаји (кључни елементи)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација 				
<p style="text-align: center;">Корелација</p>	<p>Географија, српски језик и књижевност</p>				
<p style="text-align: center;">Временски оквир</p>	<p>Септембар</p>				
<p style="text-align: center;">Број часова по теми</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">5</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Обрада 3</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">Утврђивање 2</td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> </table>	5	Обрада 3	Утврђивање 2	
5	Обрада 3	Утврђивање 2			
<p style="text-align: center;">Провера (инструменти)</p>	<p>Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика, иницијални тест, петнаестоминутна контролна вежба</p>				
<p style="text-align: center;">Евалуација</p>	<p>Резултати периодичне провере знања</p>				

Образовни стандарди	Основн и ниво	1.Историјско знање	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7.
	Средњи ниво	1.Историјско знање	ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.2.2.1. ИС.2.2.2.. ИС.2.2.5.
	Напредн и ниво	1.Историјско знање	.ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7.
Активности	Наставник	Организује час (прави временске оквира часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад	
	Ученик	Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно су анагажовани); учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду	
Циљ		Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.	
Задатак		<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, 	

	<p>друштвену, културну...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој историји; стицање знања о најзначајнијим државама средњевековне Европе; упознавање са културним и научним достигнућима; разумевање улоге религије у друштву средњег века; подстицање ученика на коришћење историјских извора; развијање критичког односа према историјским изворима;
Метод рада	<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалoшка • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови
Облик рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни
Садржаји (кључни елементи)	<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација
Корелација	Географија, српски језик и књижевност, верска настава,
Временски оквир	Октобар-новембар
Број часова	15 Обрада 7 Утврђивање 7 Систематизација 1
Провера (инструменти)	Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика,
Евалуација	Резултати периодичне провере знања

Наставна тема		Срби и њихово окружење у раном средњем веку
Образовни стандарди	Основни ниво	1.Историјско знање ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. . ИС.1.1.10.
		2.Истраживање и тумачење ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.
	Средњи ниво	1.Историјско знање ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
		2.Истраживање и тумачење ИС.2.2.1. ИС.2.2.2.. ИС.2.2.5.
	Напредни ниво	1.Историјско знање . ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5.ИС.3.1.6.
		2.Истраживање и тумачење ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.7.
Активности	Наставник	Организује час (прави временске оквире часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање

		<p>новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником</p> <p>излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет</p> <p>вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад</p>
	<p>Ученик</p>	<p>Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно су анагажовани); учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду</p>
<p>Циљ</p>		<p>Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.</p>
<p>Задатак</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји; стицање знања о српским средњовековним државама; упознавање са културним и научним достигнућима; разумевање улоге религије у друштву средњег века; подстицање ученика на коришћење историјских

	извора; развијање критичког односа према историјским изворима;
Метод рада	<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалошка • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови
Облик рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни
Садржаји (кључни елементи)	<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација
Корелација	Географија, српски језик и књижевност
Временски оквир	Новембар-децембар
Број часова по теми	9 Обрада 4 Утврђивање 4 Систематизација 1
Провера (инструменти)	Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика, петнаесто –минутна контролна вежба;
Евалуација	Резултати периодичне провере знања

Наставна тема		Европа у позном средњем веку	
Образовни стандарди	Основни ниво	1.Историјско знање	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7.
	Средњи ниво	1.Историјско знање	ИС.2.1.1. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.2.2.1. ИС.2.2.2.. ИС.2.2.5.
	Напредн и ниво	1.Историјско знање	. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4.ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6. ИС.3.2.7.
Активности	Наставник	Организује час (прави временске оквира часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад	
	Ученик	Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно су анагажовани); учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне	

		информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду
Циљ		Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.
Задатак		<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој историји; стицање знања о најзначајнијим државама средњевековне Европе; упознавање са културним и научним достигнућима; разумевање улоге религије у друштву средњег века; подстицање ученика на коришћење историјских извора; развијање критичког односа према историјским изворима;
Метод рада		<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалoшка • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови
Облик рада		<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни
Садржаји (кључни елементи)		<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација

Корелација	Географија, српски језик и књижевност			
Временски оквир	децембар			
Број часова по теми	9	Обрада 5	Утврђивање 3	Систематизација 1
Провера (инструменти)	Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика,			
Евалуација	Резултати периодичне провере знања			

Наставна тема		Срби и њихово окружење у позном средњем веку	
Образовни стандарди	Основни ниво	1.Историјско знање	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.
	Средњи ниво	1.Историјско знање	ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.2.2.5.
	Напредн и ниво	1.Историјско знање	. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4.ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
		2.Истраживање и тумачење	ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.7.
Активности	Наставник	Организује час (прави временске оквире часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад	
	Ученик	Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно су анагажовани); учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду	
Циљ		Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика.	

	Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.
Задатак	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји; стицање знања о српским средњовековним државама; упознавање са културним и научним достигнућима; разумевање улоге религије у друштву средњег века; подстицање ученика на коришћење историјских извора; развијање критичког односа према историјским изворима;
Метод рада	<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалoшка • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови
Облик рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни
Садржаји (кључни елементи)	<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација
Корелација	Географија, српски језик и књижевност
Временски оквир	Јануар-март
Број часова по теми	19 обрада 9 утврђивање 9 систематизација 1
Провера (инструменти)	Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика, петнаестоминутна контролна вежба;
Евалуација	Резултати периодичне провере знања

Наставна тема	Српске земље у доба османлијског освајања		
И	Основни	1.Историјско	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.

	ниво	знање	
		2.Истраживање и тумачење	ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.
Средњи ниво	1.Историјско знање		ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6.
	2.Истраживање и тумачење		ИС.2.2.1. ИС.2.2.2.. ИС.2.2.5.
Напредн и ниво	1.Историјско знање		. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4.ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.
	2.Истраживање и тумачење		ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. . ИС.3.2.7.
Активности	Наставник		Организује час (прави временске оквире часа); активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; објашњава на историјској карти; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; упућује на литературу, интернет вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад
	Ученик		Учествује у обнављању градива (мисаоно су ангажовани); уочавање и решавање проблема (мисаоно су анагажовани); учествује у раду групе; самостално излаже резултате свог рада; излаже резултате рада своје групе;бележе основне информације; анализира историјски извор; анализира историјску карту; повезују усвојена знања са новим знањима; размењује стечена знања; учествује у истраживачком раду
	Циљ		Циљ изучавања наставног предмета је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процесам, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задатак	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани • Да ученици разумеју историјске догађаје, појаве, процесе, улогу историјских личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...) • Оперативни задаци: разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода; разумевање основних одлика феудалног друштва; стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји; стицање знања о српским средњевековним државама; упознавање са културним и научним достигнућима; разумевање улоге религије у друштву средњег века; подстицање ученика на коришћење историјских извора; развијање критичког односа према историјским изворима; 		
Метод рада	<ul style="list-style-type: none"> • Вербалне методе: монолошка, дијалогска • Решавање проблема • Демонстративна • Рад на тексту – историјском извору • Писани и графички радови 		
Облик рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални • Индивидуални • Групни 		
Садржаји (кључни елементи)	<ul style="list-style-type: none"> • Историјско знање и разумевање • Интерпретација • Историјско истраживање • Организација и комуникација 		
Корелација	Географија, српски језик и књижевност		
Временски оквир	Април-јун		
Број часова по теми	13	обрада 6	утврђивање 6
Провера (инструменти)	Домаћи задатак, усмени одговори, самостални рад, ученика, завршни тест;		
Евалуација	Резултати периодичне провере знања и завршног теста		
Уводни час	1 час (септембар)		
Годишња систематизација	1 час (јун)		
Годишњи фонд часова 74	обрада 34	утврђивање 31	систематизације 5
			годишња систематизација 1
			Уводни час 1

**ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА
ДОДАТНА НАСТАВА- ИСТОРИЈА**

Редни број теме	Назив теме	Редни број часа	Назив наставне јединице	Број часова по теми
1.	Европа и Средоземље у раном средњем веку	1.	Основне одлике средњег века	7
		2.	Основни историјски извори за историју средњег века; писани и материјални историјски извори	
		3.	Велика сеоба народа	
		4.	Франачка држава	
		5.	Хришћанска црква	
		6.	Византија од 4. до 12. века	
		7.	Арапска култура и њен утицај	
2.	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	8.	Словени и њихово насељавање Балканског полуострва	4
		9.	Срби од 7.-12. века	
		10.	Покрштавање Срба и других Јужних Словена и њихових суседа	
		11.	Јужни Словени према староседеоцима и суседима	
3.	Европа у позном средњем веку	12.	Развој и структура феудалних држава	5
		13.	Крсташки ратови	
		14.	Постанак и развој средњевековних градова	
		15.	Свакодневни живот у средњем веку	
		16.	Опште одлике средњевековне културе	
4.	Срби и њихово окружење у позном средњем веку	17.	Србија у 12. и почетком 13. века	8
		18.	Успон српске државе у 13. и почетком 14. века	
		19.	Српско царство	
		20.	Друштво и држава Немањића	
		21.	Крај српског царства	
		22.	Босанска држава средњем веку	
		23.	Дубровник у средњем веку	
		24.	Средњевековна култура код Срба	
5.	Српске земље у доба османлијских освајања	25.	Турци Османлије и њихова освајања на Балкану	6
		26.	Моравска Србија у борби против Турака	
		27.	Држава српских деспота	
		28.	Отпор Османлијама и пад хришћанских држава	
		29.	Сеобе Срба крајем средњег века	
		30.	Историја и легенда	
укупно				30

**ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА
ДОПУНСКА НАСТАВА- ИСТОРИЈА**

Редни број теме	Назив теме	Редн и број часа	Назив наставне јединице	Број часова по теми
1.	Европа и Средоземље у раном средњем веку	1.	Основне одлике средњег века	7
		2.	Основни историјски извори за историју средњег века; писани и материјални историјски извори	
		3.	Велика сеоба народа	
		4.	Франачка држава	
		5.	Хришћанска црква	
		6.	Византија од 4. до 12. века	
2.	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	7.	Арапска култура и њен утицај	4
		8.	Словени и њихово насељавање Балканског полуострва	
		9.	Срби од 7.-12. века	
		10.	Покрштавање Срба и других Јужних Словена и њихових суседа	
3.	Европа у позном средњем веку	11.	Јужни Словени према староседеоцима и суседима	5
		12.	Развој и структура феудалних држава	
		13.	Крсташки ратови	
		14.	Постанак и развој средњевековних градова	
		15.	Свакодневни живот у средњем веку	
4.	Срби и њихово окружење у позном средњем веку	16.	Опште одлике средњевековне културе	8
		17.	Србија у 12. и почетком 13. века	
		18.	Успон српске државе у 13. и почетком 14. века	
		19.	Српско царство	
		20.	Друштво и држава Немањића	
		21.	Крај српског царства	
5.	Српске земље у доба османлијских освајања	22.	Босанска држава средњем веку	6
		23.	Дубровник у средњем веку	
		24.	Средњевековна култура код Срба	
		25.	Турци Османлије и њихова освајања на Балкану	
		26.		
		27.	Моравска Србија у борби против Турака	
		28.	Држава српских деспота	
		29.	Сеобе Срба крајем средњег века	
		30.	Историја и легенда	
		31.		
			укупно	30

Г Е О Г Р А Ф И Ј А

Циљ и задаци

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумавања, умања и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

Настава географије треба да допринесе:

- стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
- картографском описмеавању, употреби геграфских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања и у свакодневном животу;
- разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у геграфском омотачу;
- развијању геграфског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
- стицању знања о основним географским одликама Републике Србије и њеним регионалним целинама;
- развијању опште културе и образовања ученика .....

Оперативни задаци за шести разред

Ученици треба да:

- упознају основне појмове, процесе и феномене у хидросфери и геграфски размештај хидросферских облека, као њихове одлике;
- схвате значај вода за живот на Земљи;
- упознају биљни и животињски свет, утицај природних фактора и човека на њихов развој, хоризонтални и вертикални распоред, као и међусобну условљеност и значај;
- упознају људске активности које утичу на квалитет животне средине и схвате неопходност њеног очувања, унапређења и заштите;
- упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство;
- упознају најважније природногеографске одлике Европе, њених регија и држава;
- упознају најважније друштвеногеографске одлике Европе, њених регија и држава;
- упознају најважније економскогеографске одлике Европе, њених регија и држава;
- се оспособе за коришћење географске литературе и различитог илустративног материјала ради лакшег савлађивања наставног градива и оспособљавање за самостални рад.

Наставна средства: уџбеник, глобус, физичко-географска карта света, карта Европе, атлас, популарна стручна литература;

Уџбеник: Географија за 6. разред: Рада Ситарница, Милутин Тадић, ЗУНС, Београд, 2010.

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1.	Увод у програмске садржаје	1	1	-	-	--	-	IX	фронтални	-монологска -демонстративна и илустративна	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему	активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује	
2.	Планета Земља – Воде на Земљи (хидрологија, ликовна култура, биологија)	5	3	1	-	-	1	IX	фронтални -индивид. -групни	-вербална -практичан рад илустративна на демонстрат. -монологска -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.1.3. 1.2.3. 2.1.1.2.1.1. 2.1.3. 2.1.4. 2.2.2. 3.1.1. 3.2.2	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	-систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе
3.	Биљни и животињски свет (биогеографија, биологија, ликовна култура)	3	2	1	-	-	1	IX	фронтални -индивид. -групни	-вербална -практичан рад илустративна на демонстрат. -монологска -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.1.3. 1.2.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.2.2. 3.1.1. 3.2.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе

4.	Становништво на Земљи (географија насеља, демографија, биологија, историја)	5	3	2	-	-	1	X	фронтални и -индивид. -групни	-вербална илустративна на демонстративна интерактивна на -молошка -дијалозна	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.1.1. 1.2.2. 1.1.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 3.1.1. 1.3.1. 1.3.2. 2.3.1. 2.3.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе
5.	Географска средина и људске делатности (економска географија, историја, биологија)	3	2	1	-	-	1	X	фронтални и -индивид. -групни	-вербална илустративна на демонстративна -молошка -дијалозна	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.3.1. 2.3.1. 3.3.1.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе
6.	Регионална географија Европе (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	8	4	4	-	-	1	XI- XII	фронтални и -индивид. -групни	вербална илустративна на демонстративна -молошка -дијалозна	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 3.1.1. 1.3.1. 2.3.1. 3.3.1. 1.2.3. 2.2.2. 2.3.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци контролне вежбе

7.	Јужна Европа (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	14	9	5	-	-	1	I	фронтални и -индивид. -групни	вербална илустративна демонстрат. интерактивна на -молошко -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе
8.	Средња Европа (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	10	6	4	-	-	1	II	фронтални и -индивид. -групни	вербална илустративна демонстрат. интерактивна на -молошко -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1. 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе
9.	Западна Европа (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	8	4	4	-	-	1	III - IV	фронтални и -индивид. -групни	вербална илустративна демонстрат. интерактивна на -молошко -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1. 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе

10.	Северна Европа (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	4	2	2	-	-	1	V	фронтални -индивид. -групни	вербална илустративна демонстративна интерактивна -монологска -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1. 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе	
11.	Источна Европа (економска географија, историја, биологија, ликовна култура)	8	5	3	-	-	1	VI	фронтални -индивид. -групни	вербална илустративна демонстративна интерактивна -монологска -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1. 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе	
12.	Годишња систематизација	3	-	3	-	-	-	VI	фронтални -индивид. -групни	вербална илустративна демонстративна интерактивна -монологска -дијалогска	1СЈ.О.1.5.уме самостално да описује и прича на задату тему 1.4.1. 1.4.2. 2.4.1. 2.4.2. 3.4.1. 3.4.2.	Ученици активно слуша -ради на задацима -ради самостално -сарађује -процењује -примењује -упоређује Наставник Планира,организује,демонстрира,израђује задатке,проверава рад ученика,мотивише	систематско посматрање -усмени одговори -примена стеченог знања -домаћи задаци -контролне вежбе	
УКУПНО		72	41	21			10							

Географија

Допунска настава

Циљеви и задаци: усвајање наставних садржаја који су предвиђени наставним планом и програмом , обнављање садржаја оног дела градива који није савладан , демонстрација на географској карти , помоћ при изради задатака , постављање питања ради објашњења нејасног дела градива , оспособљавање ученика да редовно раде домаће задатке ,пружање подршке ученицима у учењу.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Воде на Земљи	2
2.	Биљни и животињски свет	1
3.	Становништво и насеља на Земљи	2
4.	Географска средина и људске делатности	1
5.	Регионална географија Европе	7
УКУПНО		13

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

ФИЗИКА

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

- Развијање функционалне писмености;
- Упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;
- Разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
- Развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;
- Развијање логичког и апстрактног мишљења;
- Схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
- Решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
- Развијање способности за примену знања из физике;
- Схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;
- Развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
- Развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији

Оперативни задаци:

Ученик треба да:

- Кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, које манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
- Уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;
- Само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената;
- Користи јединице међународног система јединица за одговарајуће физичке величине;
- Усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;
- На основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интезитетом, правцем и смером;
- Усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;
- Уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине;
- Усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.

Уџбеник за реализацију програма: Уџбеник за шести разред основне школе; Аутори: Катарина Стевановић, Марија Крнета; Издавач: БИГЗ.

Литература за реализацију програма Уџбеник за шести разред основне школе; Аутори: Катарина Стевановић, Марија Крнета; Издавач: БИГЗ.

Наставна средства: Метарска трака, лењир, мензура, хронометар, еластична опруга, динамометар, магнет, вага, барометар, спојени судови.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбе	Провера	Систематизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1	УВОД	2	1	1	0	0	0	IX	Фронтални	Дијалог		<u>НАСТАВНИК:</u> Објашњава, показује, црта и на тај начин излаже садржај	
2	КРЕТАЊЕ (Математика, физичко васпитање, географија)	14	5	7	0	1	1	IX-X	Фронтални индивидуални, групни, рад у паровима	Дијалогска, Експериментална Писмена вежба	ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.4.3. ФИ.3.4.3. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.3.4.1. ФИ.2.7.2.	У разговор наводи ученике на повезивање градива са познатим градивом из других предмета, и помаже им у решавању задатака Изводи вежбе.	Усмено проверавање Домаћи задаци Писмена провера
3	СИЛА (Математика, географија, енглески језик)	14	5	7	0	1	1	XI-XII	Фронтални индивидуални, групни, рад у паровима	Дијалогска, Експериментална Писмена вежба	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.2.2.1	Предлаже сајтове о физици и литературу о историји физике	Усмено проверавање Домаћи задаци Писмена провера
4	МЕРЕЊЕ (Математика, историја, географија, техничко образовање)	15	5	4	4	1	1	XII-III	Фронтални индивидуални, групни, рад у паровима	Дијалогска, Експериментална Писмена вежба	ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2.	<u>УЧЕНИК:</u> Активно учествује у настави, схвата како физика истражује природу и материјални свет погодан за истраживање.	Усмено проверавање Домаћи задаци Писмена провера
5	МАСА И ГУСТИНА (математика, географија)	15	5	6	2	1	1	III-V	Фронтални индивидуални, групни, рад у паровима	Дијалогска, Експериментална Писмена вежба	ФИ.2.1.5.	У разговор са наставником изводи закључке, посматра, уочава и закључује.	Усмено проверавање Домаћи задаци Писмена провера
6	ПРИТИСАК (математика, географија)	12	4	4	1	1	2	V-VI	Фронтални индивидуални, групни, рад у паровима	Дијалогска, Експериментална Писмена вежба	ФИ.3.1.3. ФИ.1.1.3. ФИ.2.1.6. ФИ.3.1.4.	У разговор са наставником изводи закључке, посматра, уочава и закључује.	Усмено проверавање Домаћи задаци Писмена провера
УКУПНО		72	25	29	7	5	6						

Додатна настава

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА - ШЕСТИ РАЗРЕД

Циљеви и задаци:

- Проширивање основних знања
- Развијање интересовања за откривање нових и сложенијих садржаја физике
- Подстицање да се трудом самостално дође до резултата
- Подстицање на откривање и проучавање физичких законитости
- Развијање логичког мишљења и закључивања
- Подстицање на примену и коришћење знања и вештина стечених, како на часовима физике, тако и у другим подручјима и у свакодневном животу
- Подстицање и развијање способности анализирања, синтетизирања и откривања различитих начина решавања проблема

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Видеозапис или симулација на рачунару различитих врста кретања у свакодневном животу.	1
2.	Релативна брзина праволинијског кретања.	1
3.	Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине праволинијског кретања.	1
4.	Решавање проблема у вези са израчунавањем пута и средње брзине.	1
5.	Таблично и графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена. Коришћење графика.	1
6.	Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика међусобних деловања тела.	1
7.	Резултујућа сила која делује на тело (опругу).	1
8.	Решавање проблема у вези са истезањем еластичне опруге (динамометра) и тежином тега, односно са калибрисањем опруге.	1
9.	Видеозапис или симулација рада различитих мерила и мерних инструмената на рачунару.	1
10.	Међународни систем мера (SI) и његово коришћење.	1
11.	Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења (таблично, графички).	1
12.	Видеозапис или симулација на рачунару мерења времена, пута, брзине и силе.	1
13.	Видеозапис или симулација на рачунару примера за инертност тела.	1
14.	Решавање проблема у којима се користе величине (маса, тежина, густина).	1
15.	Видеозапис или симулација на рачунару различитих примера притиска тела, као и притиска у течности и гасу.	1
16.	Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане).	1

17.	Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидраулична преса.	1
18.	Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научно истраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др.	1
УКУПНО		18

Уџбеник за реализацију програма :

Уџбеник за шести разред основне школе; Аутори: Катарина Стевановић, Марија Крнета; Издавач: БИГЗ.

Допунска настава

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

Циљеви и задаци

Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи.

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	КРЕТАЊЕ	5
2.	СИЛА	4
3.	МЕРЕЊЕ	5
4.	МАСА И ГУСТИНА	2
5.	ПРИТИСАК	2
УКУПНО		18

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма :

Уџбеник за шести разред основне школе; Аутори: Катарина Стевановић, Марија Крнета; Издавач: БИГЗ.

МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпелацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци за шести разред

Ученике треба оспособити да:

- схвате потребу увођења негативних бројева, структуру скупова целих и рационалних бројева, те појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;
- усвоје основне рачунске операције у скуповима Z и Q и довољно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;
- могу да читају, састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунавају њихову вредност;
- упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева;

- разумеју процентни начин изражавања и могу да га примењују у практичним задацима;
- познају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
- схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла;
- схвате једнакост површи геометријских фигура и правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова;
- примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима;
- усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање исказа; правилно коришћење речи „ако... тада“ и „ако и само ако“; увиђају потребу за доказивањем и умеју да изводе неке једноставније доказе).

НАСТАВНА СРЕДСТВА: геометријски пробор, табла, предмети, фотографије, цртежи

Уџбеник: МАТЕМАТИКА за 6. Разред, ЗУНС, БЕОГРАД

Аутори: АНДРИЋ ВОЈИСЛАВ, ДУГОШИЈА ЂОРЂЕ, ЈОЦКОВИЋ ВЕРА, МИЋИЋ ВЛАДИМИР

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Системагизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1.	Цели бројеви	24	10	11	-	1	2	IX, X	фронтални групни индивид. Комбиновани	Вербална Демонстр. Илустратив.	Основни ниво: МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6. Средњи ниво: МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. Напредни ниво: МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	Активности ученика: -активно слуша -посматра -сарађује -истражује -примењује знање -упоређује Активности наставника: -планира -објашњава -прати ефекте рада ученика -демонстрира -поставља задатке -даје повратне информације ученицима о њиховом раду -оцењује	-Иницијални тест -контролни задаци -писмени задаци -усмена провера
2.	Троугао (Техничко и информатичко образовање)	30	13	15	-	-	2	X, XI, XII			Основни ниво: МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.6. Средњи ниво: МА.2.2.1 МА.2.2.2. МА.2.2.6. Напредни ниво: МА.3.2.2. МА.3.2.6.		контролни задаци -писмени задаци -усмена провера
3.	Рационални бројеви	45	16	27	-	-	2	XII, I, II,			Основни ниво: МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6.		-контролни задаци -писмени задаци -усмена провера

								III			Средњи ниво: МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. Напредни ниво: МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.		
4.	Четвороугао (Техничко и информатичко образовање)	20	9	9	-	-	2	III, IV, V			Основни ниво: МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.6. Средњи ниво: МА.2.2.1 МА.2.2.2. МА.2.2.6. Напредни ниво: МА.3.2.2. МА.3.2.6.		контролни задаци -писмени задаци -усмена провера
5.	Површина троугла и четвороугла (Техничко и информатичко образовање, Физика)	15	7	8	-	-	2	V, VI			Основни ниво: МА.1.3.1. МА.1.3.2. Средњи ниво: МА.2.3.1. Напредни ниво: МА.3.3.1.		-контролни задаци -писмени задаци -усмена провера
УКУПНО		144	55	70	-	9	10						

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Додатна настава

ПРЕДМЕТ: Математика

Циљеви и задаци :

За **додатни рад** опредељују се ученици изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу математике, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја .

Додатни рад – заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина – непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОДАТНА НАСТАВА-МАТЕМАТИКА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Цели бројеви	2
2.	Троугао	2
3.	Рационални бројеви	10
4.	Четвороугао	2
5.	Површина троугла и четвороугла	2
УКУПНО		18

Уџбеник за реализацију програма :

МАТЕМАТИКА за 6. разред, ЗУНС, БЕОГРАД

Аутори: АНДРИЋ ВОЈИСЛАВ, ДУГОШИЈА ЂОРЂЕ, ЈОЦКОВИЋ ВЕРА,
МИЋИЋ ВЛАДИМИР

Допунска настава

ПРЕДМЕТ: Математика

Годишњи фонд часова: 18

Циљеви и задаци :

Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм математике у соновној школи.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Цели бројеви	2
2.	Троугао	2
3.	Рационални бројеви	10
4.	Четвороугао	2
5.	Површина троугла и четвороугла	2
УКУПНО		18

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма:

МАТЕМАТИКА за 6. разред, ЗУНС, БЕОГРАД

Аутори: АНДРИЋ ВОЈИСЛАВ, ДУГОШИЈА ЂОРЂЕ, ЈОЦКОВИЋ ВЕРА,
МИЋИЋ ВЛАДИМИР

БИОЛОГИЈА

Циљ и задаци

Циљ наставе биологије у основној школи је да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основне појмове о живом свету, његовом истотијском развоју и законитостима које у њему владају.

Задаци наставе биологије са да ученици:

- ~ схвате улогу и значај биологије за развој и напредак човечанства;
- ~ развију свест о властитом положају у природи;
- ~ стекну основна знања о грађи и функционисању организма;
- ~ развију способност повезивања појмова и процеса у живим бићима и природи;
- ~ стекну знања о разноврсности и распрострањености организма;
- ~ Схвате узајамне односе живих бића и животне средине, као динамику кружења материје и протицања енергије;
- ~ развију осећање одговорности према стању животне средине;
- ~ упознају грађу и функционисање властитог организма, усвоје одређене хигијенске навике, стекну одговорност за властито здравље и здравље других људи;

Оперативни задаци за шести разред :

Ученици треба да:

- ~ упознају основне појмове о природном систему животиња и еволутивном развоју главних животињских група;
- ~ науче основну грађу и начин живота, распрострањеност и значај праживотиња, сунђера, дупљара, плоснатих црва, ваљкастих црва, чланковитих црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца;
- ~ упознају обољења која изазивају паразити, циклус њиховог развића, начин преношења болести и заштиту од њих;
- ~ схвате улогу инсеката у природи;
- ~ науче основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота: риба, водоземаца, гмизаваца, птица, сисара;
- ~ схвате значај бриге о потомству сисара и птица;
- ~ упознају основне весте птица и сисара које се гаје као домаће животиње;
- ~ схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој;

Уџбеник: Станисављевић Љубиша, Станисављевић Јелена, Биологија за 6. разред основне школе, Klett, Београд, 2012.

Литература:

1. Брајковић Милоје, Зоологија инвертебрата 1 и 2, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2001.,
2. Брем Алфред, Како живе животиње, Отокар Кершовани, Ријека, 1967.,
3. Дарвин Чарлс, Постанак Врста, Просвета, Београд, 1948.,
4. Кин Алфред, Основи опште зоологије, ИП „Веселин Маслеша“, Сарајево, 1968.,
5. Крунић Др., Милоје, Зоологија инвертебрата 1 и 2, Научна књига, Београд.,
6. Шорић Витко, Морфологија и систематика хордата, ПМФ Крагујевац, 1997.,
7. <https://vladanbiolog.wordpress.com/>

Наставна средства: природна наставна средства, фотографије, зидне слике, шеме, дијаграми, цртежи, презентације, филмови, уџбеник, новински чланци, писани радови ученика, лабораторијски прибор, табла, фото-апарат, микроскоп и лупа, скалпел и прибор за дисекцију.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Временска артикулација	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација остварености образовних стандарда
1.	УВОД (ликовна култура)	3	2	1	-	-	-	Септ.	Ф, И	М, Д	БИ 1.1.4., БИ 1.3.8., БИ 1.3.9., БИ 2.1.3..	Ученици:	посматрање
2.	ПРАЖИВОТИЊЕ (хемија, ликовна култура)	9	5	2	1	-	1	Септ. Окт.	Ф, И, Гр	М, Д, Ил, Дем, МПЛР	БИ 1.1.3., БИ 2.1.2., БИ 3.1.3..	Прате наставу, записују, активно учествују у дијалозима и вежбама, Раде	праћење ангажовања ученика
3.	ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА (географија, физика, математика, хемија)	48	26	17	3	-	2	Окт. Апр.	Ф, И, РП, Гр	М, Дем, Ил, Д, МПЛР	БИ 1.2.6., БИ 2.2.1., БИ 2.2.3., БИ 3.2.1., БИ 3.2.2., БИ 3.2.3.,	огледе и доносе закључке.	писмено испитивање
4.	УГРОЖЕНОСТ И ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА (информатика, географија)	6	3	3	-	-	-	Апр. Мај	РП, Ф, И	Д, МПЛР, М, Ил, Дем	БИ 1.4.6., БИ 1.4.7., БИ 1.4.8., БИ 2.4.8., БИ 2.4.9..	Наставник: Води наставу, усмерава дискусију,	усмено испитивање
5.	УВОД У ЕВОЛУЦИЈУ ЖИВОГ СВЕТА (географија)	6	3	3	-	-	-	Мај Јун	Ф, И	Д, М	БИ 1.4.1., БИ 1.4.2., БИ 1.3.8., БИ 1.3.9., БИ 1.3.10., БИ 2.3.5., БИ 2.3.6., БИ 3.3.5., БИ 3.3.6..	Поставља огледе и задатке, креира радну атмосферу.	белешке
УКУПНО		72	39	26	4	-	3						задовољство ученика на часу
													домаћи задаци

Годишњи фонд часова: 72

За обраду новог градива: 39

За друге типове часова: 33

Легенда.

И-индивидуални, Ф-фронтални, РП-рад у пару, Гр-групи, Д-дијалог, М-монолог, Ил-илустрација, Дем-демонстрација, МПЛР-метод практичних и лабораторијских радова.

Допунска настава

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА – БИОЛОГИЈА 6. РАЗРЕД

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	УВОД	ПО ПОТРЕБИ
2.	ПРАЖИВОТИЊЕ	
3.	ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	
4.	УГРОЖЕНОСТ И ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА	
5.	УВОД У ЕВОЛУЦИЈУ ЖИВОГ СВЕТА	
УКУПНО		

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

(2 часа недељно, 72 часа годишње)

Циљ и задаци:

Циљ наставе техничког и информатичког образовања у основној школи јесте да се ученици упознају са техничко-технолошким развијеним окружењем, кроз стицање основне техничке и информатичке писмености, развојем техничког мишљења, техничке културе, радних вештина и културе рада.

Остали циљеви и задаци предмета су да ученици:

- ❖ стекну основно техничко и информатичко васпитање и образовање,
- ❖ стичу основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и оспособљавају се за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- ❖ схвате законитости природних и техничких наука,
- ❖ сазнају основни концепт информационо-комуникационих технологија (ИЦТ),
- ❖ сазнају улоге ИЦТ у различитим струкама и сферама живота,
- ❖ упознају рад на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених корисничких програма и стекну навике да их користи у свакодневним активностима,
- ❖ науче употребу рачунара са готовим програмима за обраду текста, за графичке приказе, интерфејс и интернет,
- ❖ развијају стваралачко и критичко мишљење,

- ❖ развијају способност практичног стварања, односно да реализују сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмишу креативност и оригиналност,
- ❖ развијају психомоторне способности,
- ❖ усвоје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- ❖ савладавају основне принципе руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- ❖ препознају елементе (компоненте) из области грађевинарства, машинства, електротехнике, електронике и да их компоњују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе, макете или предмете) ,
- ❖ одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе),
- ❖ израде или примене једноставнији програм за управљавање преко рачунара,
- ❖ упознају економске, социјалне, техничко-технолошке, еколошке и етичке аспекте рада и производње и њихов значај на развој друштва,
- ❖ примењују мере и средства за личну заштиту при раду,
- ❖ знају мере заштите и потребу за обнову и унапређење животног окружења,
- ❖ на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања
- ❖ правилно одаберу своју будућу професију и др.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- ❖ упознају врсте грађевинских објеката и њихове намене;
- ❖ упознају технике грађења;
- ❖ упознају карактеристике грађевинског техничког цртања и основне грађевинске
- ❖ науче да читају и користе једноставније грађевинске цртеже - документацију за изградњу, адаптацију и уређење стана, одговарајуће перспекте;
- ❖ науче да користе готове једноставне софтверске алате за цртање;
- ❖ науче како се користи CD–ром, флеш меморија и штампач;
- ❖ упознају основне врсте, карактеристике и примену грађевинских материјала;
- ❖ стичу навике за рационално коришћење материјала и енергије;
- ❖ стичу и развијају културу становања у савременим условима;
- ❖ упознају функционисање кућне инсталације (водоводне, топлотне и
- ❖ стекну представу о функционисању и организацији саобраћаја у саобраћајним
- ❖ стекну знања о примени и битним карактеристикама грађевинских машина;
- ❖ упознају основне процесе у пољопривредној производњи;
- ❖ науче да примењују једноставније техничке цртеже у пројектовању модела или макета према сопственом избору: грађевинских или саобраћајних објеката; грађевинских или пољопривредних машина и уређаја; детаља из уређивања стана и

Наставна средства

- Уџбеник, радна свеска, инвентар у кабинету, прва помоћ
- приручници, стручни часописи, енциклопедије, цртежи, слике,, модели, предмети
- филмови, настава уз помоћ рачунара, видео бима
- алати, машине, апарати, инструменти, материјал за рад
- Помоћно-техничка (табле, касете за алате, држачи, показивачи и др.)

Уџбеник за реализацију програма

Техничко и информатичко образовање за 6. р - Слободан Попов, Тијана Тешан, Завод за уџбенике Београд

Литература за реализацију програма

Уџбеник, радна свеска, корисни интернет сајтови

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Системагизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
1	Увод у архитектуру и грађевинарство (историја, ликовна култура, Музичка култура)	4	4	-				Фронталн и рад Групни рад	Вербалне (молошка и дијалогска) метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Историја архитектуре Врсте грађевинских објеката Конструктивни елементи грађ.обј. Системи градње у грађевинарству	Слушање, посматрање, бележење, одговарање на питања, учествовање у разговору, закључивање, уочавање, објашњавање	Организује час; активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева;
2	Техничко цртање у грађевинарству (ликовна култура, математика)	8	4		4			фронталн и рад индивидуални рад	Вербалне (молошка и дијалогска) метода практичног рада метода графичких радова метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Поступци и фазе у реализацији грађевинских објеката Технички цртеж као основ за израду пројеката- размера, котирање, симболи и ознаке у грађевинарству Графичко представљање предмета – објеката прибором	Слушање, посматрање, бележење, одговарање на питања, графичко представљање, сарадња са осталим ученицима, дискутовање, препознавање и разликовање, истраживање, анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта	излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
3	Информатичке технологије и (информатика рачунарство, енглески језик)	16	6		10			Фронтални и индивидуални рад	Вербалне (молошка и дијалочка) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Програм за једноставно цртање Рад са ЦД-ом и флеш меморијом Снимање цртежа Рад са штампачем Коришћење интернета	анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, конструкторско моделовање, демонстрација урађеног, извештавање.	Организује час; активира ученике ; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу ; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева;
4	Грађевински материјали (географија, историја)	4	4					Фронтални и паровима индивидуални рад	Вербалне (молошка и дијалочка) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Подела и врсте грађевинских материјала Природни грађ.материјали- својства и примена Вештачки грађ. Материјали- својства и примена	анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, конструкторско моделовање, демонстрација урађеног, извештавање.	излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
5	Енергетика (биологија)	4	4		7		1	Фронталн и рад Групни рад индивидуални рад	Вербалне (молошка и дијалочка) метода практичног рада метода графичких радова метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Енергетика у грађевинарству Мере за рационално коришћење топлотне енергије у грађ.: топлотна изолација зграде, коришћење сунчеве енергије	Слушање, посматрање, бележење, одговарање на питања, учествовање у разговору, закључивање, уочавање, објашњавање анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, конструкторско моделовање, демонстрација урађеног, извештавање.	Организује час; активира ученике; формулише задатке; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад
6	Техничка средства у грађевинарству (физика)	4	4					Фронталн и рад Групни рад индивидуални рад	Вербалне (молошка и дијалочка) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Алати и машине у грађевинарству Мере заштите при извођењу објеката		

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
7	Саобраћајни системи (саобраћајна секција, географичка)	2	2					Фронтални и групни рад у паровима и индивидуални рад	Вербалне (монологичка и дијалогичка) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Грађевински објекти у саобраћају: ауто-путеви, железничке станице, луке, аеродроми	анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, конструкторско моделовање, демонстрација урађеног, извештавање.	Организује час; активира ученике; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај
8	Култура становања (историја, ликовна култура)	4	1		3			Фронтални и групни рад у паровима и индивидуални рад	Вербалне (монологичка и дијалогичка) метода практичног рада метода графичких радова метода истраживачког рада,	Етика становања (понашање станара у стану, стамбеној згради, на улици, и на другим јавним местима) Израда плана стана Предлог за његово уређење Уређење екстеријера и ентеријера	Слушање, одговарање на питања, учествовање у разговору, закључивање, уочавање, објашњавање анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, демонстрација урађеног,	излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад

Редни број наставне	Назив наставне теме (корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање Вежбање	Провера	Систематиза	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
9	Техничка средства пољопривреде (физика, биологија)	4	2	2			Фронтални и групни рад у паровима индивидуални рад	Вербалне методе практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Организација рада и примена савремених средстава у пољопривредној производњи Техничка средства у пољопривреди Машине и уређаји у пољопр. произ. Моделовање машина и уређаја у пољопривредној производњи	Слушање, посматрање, бележење, закључивање, уочавање, анализа, практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, моделовање, демонстрација урађеног,	Организује час; активира ученике; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово
10	Конструкторско моделовање модули (математика, физика, информатика и рачунарство)	22	2	19		1	рад у паровима индивидуални рад	метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Самосталан рад на сопственом пројекту: израда техн. документације избор, обрада материјала, састављање делова, облагање површина, површинска заштита Израда модела разних машина и уређаја у грађ., Израда макете стана на основу плана и предлог за његово уређење Моделовање уређаја и машина у пољопривредној производњи Поправке на кућним инсталацијама и санитарним уређајима Могућност рада на рачунару	практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, конструкторско моделовање, демонстрација урађеног, извештавање.	решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад
УКУПНО		72	33	37		2					

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневном животу.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- ~ подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- ~ развој и усавршавање моторичких вештина;
- ~ стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- ~ усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- ~ формирање морално-вољних квалитета личности;
- ~ оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- ~ стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине;

Оперативни задаци за шести разред:

- ~ развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- ~ стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- ~ примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичења...)
- ~ задовољавање социјалних пореба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл.;
- ~ естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- ~ усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина личности

ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим њудима и са собом).

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије способност уочавања да су грех и зло у свету последица погрешног изражавања човекове слободе;
- развије способност уочавања да Бог поштује човекову слободу али да не одустаје да свет доведе у вечно постојање;
- изгради свест о томе да да Бог вили човека и свет и да их никад на напушта, али вечни живот зависи и од слободе човека и његове заједнице са Богом;
- развије способност спознавања да Бог није одустао од првобитног циља због кога је створио свет, а то је да се свет сједини с Њим посредством човека и да тако живе вечно;
- развије способност уочавања сличности у структури старозаветне и новозаветне цркве.

Оперативни задаци

Ученици треба да :

- уоче да је слобода кључни елемент у разумевању Тајне Христове;
- науче да се слобода поистовећује са личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности;
- запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

- 1.Тајна Христова-јединство Бога и човека (Литургија као Тајна Христова).**
- 2.Рођење Христово "од Духа светог и Марије дјеве" (улога слободе Марије дјеве у рођењу Спаситеља: девичанство Богородице).**
- 3.Христос је Син божји који је постао човек, нови Адам, да би сјединио створену природу с Богом (одлуке 1. и 4. Вас. Сабора;Символ вере).**
- 4.Улога Бога у спасењу света (свет не може да постоји без заједнице са Богом, али Бог не врши насиље над човеком).**
- 5.Улога човека у спасењу света (слобода човека је пресудна за спасење света;осврт на првог Адама и његову улогу у спасењу света; однос човека према природи).**
- 6.Христово страдање и васкрсење.**
- 7.Христов живот у православној иконографији.**

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Општи циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Оперативни задаци предмета грађанско васпитање у **шестом** разреду су:

1. подстицање и оспособљавање за активно учешће у животу локалне заједнице;
2. разумевање функционисања нивоа и органа власти;
3. упознавање мера власти;
4. упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице;
5. развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање мишљења;
6. обучавање за тимски начин рада;
7. развијање способности критичког расуђивања и одговорног одлучивања и делања;

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по
1.	УПОЗНАВАЊЕ СА ОСНОВНИМ ЕЛЕМЕНТИМА ПРОГРАМА	6
2.	ПРВИ КОРАК- УОЧАВАЊЕ ПРОБЛЕМА У ЗАЈЕДНИЦИ	4
3.	ДРУГИ КОРАК- ИЗБОР ПРОБЛЕМА	1
4.	ТРЕЋИ КОРАК- САКУПЉАЊЕ ПОДАТАКАЦО ИЗАБРАНОМ ПРОБЛЕМУ	8
5.	ЧЕТВРТИ КОРАК- ИЗРАДА СТУДИЈЕ	12
6.	ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА СТУДИЈЕ	1
7.	ОСВРТ НА НАУЧЕНО	4
УКУПНО		36

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ: Састоји се у развијању сазнајних и интелектуалних способности ученика, њихових моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према страним језицима и културама, као и стицање знања о функционисању француског и матерњег језика. Ученик треба да усвоји основна знања која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима, да усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са особеностима страног језика.

ЗАДАЦИ:

Разуме изразе које наставник користи на часу; разуме краће дијалоге и текстове; користи презентативе **C'EST/CE SONT**; зна личне заменице и њихову употребу (функција субјекта и објекта); зна употребу одређеног и неодређеног члана, присвојних и показних придева; гради просто-проширену реченицу (потврдну, одричну, упитну); исказује просторне односе-употреба предлога: **ICI/LA, EN HAUT/EN BAS...**; гради компаратив и суперлатив придева; разуме употребу релативних заменица: **QUI, QUE, DONT**; разуме временске односе (**HIER, DEMAIN**); разуме глаголска времена и начине (презент, имперфекат, сложени перфекат, футур); разуме питања са: **POURQUOI, COMMENT, QUAND**; одговара на питања; упознаје даље правила ортографије; представља себе и другог; разговарно изговара гласове; пише кратке поруке, разгледнице

Технике и методе:

Разговор, усмено излагање, рад на тексту, интерактивна и кооперативна метода

Наставна средства:

Текстуална (текстови, фонетска, лингвистичка и лексичка вежбања, песме)

Аудитивна (диск, касета)

Ресурси:

Приручник *Ameliorer votre francais*, метода CLE, интернет, дискови, географска карта

Корелација:

српски и енглески језик, географија и историја

Активност ученика:

Слушање; читање; вежбање изговора појединих гласова; писање краћих диктата; састављање краћих дијалога и извођење; описивање слика и ситуација у 2-3 реченице; израда фонетских, лексичких и граматичких вежбања; превођење краћих текстова; рецитовање

Активност наставника:

Планира; бира садржаје; усмерава; мотивише ученике; одабира методе и технике; помаже ученику у учењу; преноси информације

Уџбеник: "Le francais pour nous 1-4" , Душанка Точанац Миливојев, Звод за уџбенике, Београд, 2007

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Бр. часова за обраду	Бр. часова за утврђивање	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА
Les vacances...La rentrée	6	3	септембар
Un frère...Une soeur...	8	4	октобар-новембар

Mes parents...Mes grands-parents...	11	5	новембар-децембар-јануар
Moi...Autres...	5	2	фебруар
À la maison... À l'école...	9	5	март-април
Je vends...J'achète...	6	2	мај
Le soleil... La pluie...	5	1	јун
УКУПНО:	46	23	

ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА

Циљеви допунске наставе:

Развијање позитивног односа према раду, усвајање садржаја који нису усвојени на редовним часовима француског језика, развијање љубави према језику, мотивисање ученика за бољи изговор и писање француског језика, овладавање језиком на очекиваном нивоу за 6. разред, праћење рада и напредовања ученика, укључивање успешнијих ученика у рад са онима којима је потребна помоћ, развијање самосталности и залагања.

1. Lexique (les activités pendant les vacances)
2. Lexique (les couleurs, les vêtements, les objets)
3. L'article indéfini et défini
4. La présentation (C'est et Ce sont)
5. Le présent des verbes avoir, être, aller, faire
6. Le présent des verbes du 1er groupe
7. Lexique (comment se débrouiller dans la rue)
8. Le passé composé avec le verbe auxiliaire AVOIR
9. Le présent des verbes vouloir et pouvoir
10. Le pluriel des noms (-al, -eau)
11. Les adjectifs (le genre et le nombre)
12. Le passé composé du verbe FAIRE
13. Lexique (les vêtements et les couleurs)
14. Lexique (les membres de la famille)
15. Le futur proche
16. Les nombres (1- 100)
17. Lexique (les activités pendant la journée)
18. Les prépositions (à, de, dans, sur, sous...)
19. Les prépositions (derrière, devant, en, à travers...)
20. Le présent du verbe ÊTRE
21. L'imparfait
22. La comparaison des adjectifs
23. Les verbes pronominaux (le présent et le passé composé)
24. Lexique (l'emploi du temps)
25. Lexique (les activités quotidiennes)
26. Lexique (les fruits et les légumes)
27. L'article partitif
28. Lexique (qu'est-ce qu'on mange ?)
29. Le passé composé avec le verbe auxiliaire ÊTRE
30. Lexique (quel temps fait-il ?)

ИЗАБРАНИ СПОРТ КОШАРКА

Циљ наставе је да разноврсним систематским спортским обучавањем и вежбањем, кроз испуњење општих и посебних задатака, задовоље индивидуалне потребе ученика- радозналост и жеља за достигнућима у изабраном спорту- и допринесе интегралном развоју личности ученика. Развој и усавршавање моторичких способности, умења и навика као и неопходних теоретских знања из области истих.

Задаци наставе су задовољење примарних мотива ученика, потребе за кретањем, игром и такмичењем; Подстицање ученика за личном афирмацијом, групном идентификацијом као и доприносом за брзу социјализацију личности; Развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљају личног ученика у изабраној спортској грани
Примена стеченог знања у систему школских спортских такмичења; Развој и усавршавање моторичких способности; Формирање вољно моралних квалитета. Стицање теоријског знања неопходног за усвајање моторичких умења а у складу са степеном статуса сваког ученика. Подстицање формирања вољно моралних квалитета личности. Развијање свести о утицају спортских активности на формирање и одржавање здравља и здравог тела.

Оперативни задаци су развој гипкости, брзине и координације. Усмерено стицање и усавршавање моторичких навика и њихово интегрисање у сложеним условима. Задовољавање социјалних потреба. Естетско изражавање покретом и развој естетских вредности. Усвајање етичких вредности.

Литература за реализацију програма: НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА, Др Драгољуб Вишњић

Наставна средства: опрема за физичко васпитање, реквизити (сталци, канапи, кошаркашке лопте); видео презентације тренинга

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Временска адекватност	Облик рада	Метод рада	Кључни образовни стандарди (садржаји) у теми	Активности ученика и наставника	Евалуација оствареност и образовних стандарда
1.	Упознавање са планом рада	1	1	0	0	0	0		Фронтални	Дијалoшка		Ученик ради на задацима, сарађује, процењује, следи инструкције, стиче навике. Наставник организује, објашњава, демонстрира, мотивише, проверава рад ученика	
2.	Основни ставови у нападу и одбрани	2	1	0	1	0	0	Септембар - јун	Фронтални Групни У паровима	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.		Полигон елемената кошарке
3.	Техника пивотирања	3	1	0	1	1	0		Фронтални Групни У паровима	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.	Полигон елемената кошарке	
4.	Хватање и додавање лопте	4	2	0	2	0	0		Фронтални Групни У паровима У тројкама	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.	Ученик ради на задацима, сарађује, процењује, следи инструкције, стиче навике. Наставник организује, објашњава, демонстрира, мотивише, проверава рад ученика	Полигон елемената кошарке
5.	Дриблинг	2	1	0	1	0	0		Фронтални Групни	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.	Полигон елемената кошарке	
6.	Кретање у одбрани	3	1	0	1	1	0		Фронтални Групни	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.	Ученик ради на задацима, сарађује, процењује, следи инструкције, стиче навике. Наставник организује, објашњава, демонстрира, мотивише, проверава рад ученика	Полигон елемената кошарке
7.	Шутирање	4	2	1	1	0	0		Фронтални	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.	Полигон елемената кошарке	
8.	Повезивање нападачких елемената у акционе	4	2	1	1	0	0		Фронтални Групни У паровима	Дијалoшка Демонстративна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.	Полигон елемената кошарке	

	целине												
9.	Кретање без лопте у нападу	3	1	0	1	1	0		Фронтални Групни У паровима	Дијалошка Демонстрат ивна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.		Полигон елемената кошарке
10.	Игра 1:1 са и без лопте Финте	4	2	0	1	1	0		Групни	Дијалошка Демонстрат ивна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.		Полигон елемената кошарке
11.	Контранапад	3	1	0	1	1	0		Групни	Дијалошка Демонстрат ивна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2.		Полигон елемената кошарке
12.	Позициони напад и одбрана	3	1	0	1	0	1		Групни	Дијалошка Демонстрат ивна	ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2. ФВ.1.1.1. ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.1. ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.		Полигон елемената кошарке Утакмица
УКУПНО		36	16	2	12	5	1						

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

(1 час недељно, 36 часова годишње)

Циљ и задаци:

Циљ образовно-васпитног рада изборног програма је да се ученици оспособе за коришћење рачунара.

Задаци образовно-васпитног рада:

- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

Оперативни задаци:

- упознавање ученика са радом са табелама у програму за обраду текста;
- упознавање ученика са применом рачунара у области информација и комуникација;
- упознавање ученика са основним елементима програма за графику и анимацију;
- упознавање ученика са основним елементима програмирања;
- упознавање ученика са различитим образовним софтверима.

Уџбеник за реализацију програма:

1. Драган Маринчић, Драгољуб Васић: Информатика и рачунарство за 5. разред основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2007.

Литература за ученике:

1. Драган Маринчић, Драгољуб Васић: Информатика и рачунарство – радна свеска за 5. разред основне школе. Завод за уџбенике и наставна средства;

Додатни наставни садржаји:

- Сајт предмета : <http://i8.oshrs.edu.rs/>
- Мудл платформа ОШ ХРШ: <http://moodle.oshrs.edu.rs/>
- Сајт са додатним садржајима за ученике основне школе : <http://informatika.oshrs.edu.rs/>

Блог: <http://bloginformatika.oshrs.edu.rs/>

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
1.	Рад са текстом (техничко и информатичко образовање)	10			10			Групни рад у паровима	Вербалне (монолошка и дијалогска) метода практичног рада истраживачког рада, демонстрационе методе	Креирање табела Унос текста Колоне, редови, ћелије (кретање по табели, уметање редова и колона) Оквири и сенчење табеле Прављење табеле Употреба наредбе Header and Footer Употреба наредбе Background Употреба наредбе Page Setup Употреба наредбе Print Preview и Print Рад са текстом	практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, демонстрација урађеног, извештавање	Организује час; активира ученике; дели ученике на групе; формулише задатке за сваку групу; обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева;
2.	Интернет (техничко и информатичко образовање, српски језик, енглески језик)	4			4			рад у паровима индивидуални рад	Вербалне (монолошка и дијалогска) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Појам глобалне и локалне рачунарске мреже Повезивање и рад са основним услугама интернета Претраживање интернета Сигурност на интернету	практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, демонстрација урађеног, извештавање	излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад

Редни број наставне теме	Назив наставне теме (и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника
3.	Графика (енглески језик, музичка култура, ликовна култура)	10			10			Фронталн и рад индивидуални рад	Вербалне (монолошка и дијалогска) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Извори дигиталних слика Обрада слика Типови дигиталних записа Конверзија између формата Припрема слика за штампу(екрански приказ) Објављивање слика на интернет страни	Слушање, посматрање рад на рачунару демонстрација урађеног, извештавање.	Организује час; активира ученике ; формулише задатке обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад
4.	Анимација (енглески језик, музичка култура, ликовна култура)	3			3			Фронталн и рад индивидуални рад	Вербалне (монолошка и дијалогска) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Основне анимације Израда најједноставније Анимације	практичан рад, рад на рачунару, израда пројекта, демонстрација урађеног, извештавање	
Редни број наставне теме	Назив наставне теме / и корелација)	Број часова по теми	Обрада	Утврђивање	Вежбање	Провера	Систематизација	Облик рада	Метод рада	Садржај активности	Активности ученика	Активности наставника

5.	Изборни модули Програмирање или интерактивна графика (енглески језик, музичка култура, ликовна култура)	9			9			Фронтални и рад индивидуални рад	Вербалне (монологска и дијалогска) метода практичног рада метода истраживачког рада, демонстрационе методе	Појам алгоритма Решавање основних задатака преко алгоритма Увод у Visual Basic Основни типови података и декларација променљивих	Слушање, посматрање рад на рачунару демонстрација урађеног, извештавање.	Организује час; активира ученике ; формулише задатке обнавља претходно стечено градиво неопходно за усвајање новог градива; формулише главни садржај и шта он све подразумева; излаже проблем и стратегије за његово решавање; управља техником излаже ново градиво; објашњава појмове; вреднује рад ученика ; оцењује рад ученика; процењује сопствени рад
УКУПНО		36			36							

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКИХ
СТАРЕШИНА ОД V – VI РАЗРЕДА**

Време реализације	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	Реализатор
IX	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Упознавање са ученицима V разреда (успех, дисциплина, радне и хигијенске навике)., Упознавање ученика са распоредом часова и ритмом рада у школи, ⇒ Однос ученика према радницима школе, (наставницима, стручним сарадницима), ⇒ Једног дана бих волео да будем.../ разговор- 5.разред ⇒ Родитељски састанак. 	-одељенски старешина
X	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Припрема за јесењи крос, ⇒ Место и улога школске библиотеке, ⇒ Понашање ученика за време наставе и одмора, 	-одељенски старешина -психолог
XI	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Анализа успеха и дисциплине ученика на крају I тромесечја, ⇒ Родитељски састанак, ⇒ Како и колико поштујемо правила понашања у школи, однос према школској имовини, ⇒ Пано необичних, ретких занимања, старих заната-5.разред 	-одељенски старешина -психолог
XII	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Оцена рада ученика на крају I полугодишта, ⇒ Родитељски састанак, ⇒ Оцена међусобне сарадње наставника, ученика и стручних сарадника. 	-одељенски старешина
I	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Сређивање педагошке документације, ⇒ Оцена резултата рада на часовима допунске и додатне наставе у I полугодишту, ⇒ Чиниоци који су битни за избор занимања. 	-одељенски старешина -психолог
II	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Међусобни односи између дечака и девојчица, ⇒ Сматрам да бих добро радио посао- 6.разред/разговор ⇒ Ликовна изложба: "Моје будуће занимање",- 6.разред ⇒ Како смо се прилагодили преласку на предметну наставу, V разред, 	-одељенски старешина -психолог
III	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Међународни празник жена – историјски значај, дијалог, ⇒ Обавеза ученика у школи и код куће, ⇒ Посета позоришту или биоскопу, ⇒ Сагледавање могућности реализације плана и програма ђачких екскурзија. 	-одељенски старешина
IV	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Оцена успеха и дисциплине на крају III тромесечја, ⇒ Родитељски састанак – предлог мера за побољшавање успеха, ⇒ Колико се познајемо, како и где се дружимо, V разред. ⇒ Припреме за пролећни крос, 	-одељенски старешина

Време реализације	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	Реализатор
V	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Припрема за прославу дана школе, ⇒ Детаљна разрада плана ђачких екскурзија и њено извођење, ⇒ Понашање на екскурзији, лепо понашање, дружење, хигијена, култура путовања. 	-одељенски старешина
VI	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Оцена рада ученика на крају II полугодишта, ⇒ Саветодавни рад са ученицима који се упућују на поправни испит, ⇒ Враћање књига школској библиотеци, ⇒ Родитељски састанак. 	-одељенски старешина -психолог

**ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊКИХ
ЗАЈЕДНИЦА V И VI РАЗРЕДА**

Време реализације	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	Реализатор
IX	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Упознавање са планом и програмом ОЗ, избор руководства ОЗ, ⇒ Кућни рад у школи – КОДЕКС ПОНАШАЊА, ⇒ Евидентирање промена у развоју (пубертет), ⇒ Избор, укључивање ученика у ваннаставн активности у школи. 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -руководство ОЗ -психолог
X	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Здрава исхрана: фактори који утичу на навике о правилној исхрани, ⇒ Како поштујемо правила понашања. 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -наставник физичког -наставник биологије
XI	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Анализа успеха и дисциплине на крају I тромесечја, ⇒ Формирање радних група за помоћ ученицима са лошијим резултатима, ⇒ Како учити, методе ефикасног учења (V разред), ⇒ Развијање личне одговорности за бригу о телу: коси, устима, носу, чистоћа тела, брига о одећи, здраве навике, непушење... 	<ul style="list-style-type: none"> -ОС и ОЗ -психолог
XII	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Подстицање личног самопоуздања, упознавање и пригватање сопствене вредности, учење видова самопотврђивања. ⇒ Другарство у ОЗ (колико се познајемо), социометријски тест, (V разред), ⇒ Упознавање својих и туђих потреба, ⇒ Зимски распуст, одмор, рекреација, учење и значај физичких способности у дневним активностима. 	<ul style="list-style-type: none"> -ОС и ОЗ -психолог -наставник физичког
I	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Прослава Дана Светог Саве, ⇒ Учимо како да спречимо болест: <ul style="list-style-type: none"> ❖ Природне одбране организма, ❖ Спречавање инфекција, ❖ Анализа успеха на крају I полугодишта. 	<ul style="list-style-type: none"> -ОС и ОЗ -патронажна сестра -психолог
II	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Резултати рада радне групе за помоћ слабијим ученицима, ⇒ Раст и развој – међусобни сукоби, неразумевање међу половима, ⇒ Развијање толеранције према разликама у мишљењима, ставовима, особинама, навикама и потребама других 	<ul style="list-style-type: none"> -руководство ОЗ -одељењски старешина -психолог

III	⇒ Међународни празник жена 8.март (историјски осврт, реферат ученика), ⇒ Успостављање, неговање, развијање односа са другима, ⇒ Однос у породици и школи.	-одељенска заједница -одељенски старешина
-----	---	--

Време реализације	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈ	Реализатор
IV	⇒ Анализа успеха и дисциплине ученика на крају III тромесечја, ⇒ Упознавање са невербалном комуникацијом и њеним особеностима, ⇒ Активно, пажљиво слушање других у комуникацији и тумачење критике. ⇒ Како да сачувамо здравље околине (акција у школском окружењу).	-одељенска заједница -одељенски старешина -психолог
V	⇒ Укључивање ОЗ у прославу Дана школе (спортско – рекреативни програм), ⇒ Агресивно испољавање и вређање других, претње, физички обрачун и сл.- Непожељна понашања. ⇒ Суочавање са неуспехом, развијање и јачање личне контроле и истрајности, ⇒ Да ли правилно препознајемо своја и туђа осећања и потребе?	-одељенски старешина -одељенска заједница -патронажна сестра
VI	⇒ Годишња оцена успеха ученика, ⇒ Анализа реализације плана екскурзије (шта смо научили, видели, како смо се понашали),	-одељенска заједница -одељенски старешина

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

ПРОГРАМ РАДА ЕКОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ УЧЕНИКА 5 - 8. РАЗРЕД

Ред,бр наст. теме	Назив наставне теме	Бр.час. по теми
1.	УВОД	1
2.	УГРОЖАВАЊЕ, ЗАШТИТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЕКОСИСТЕМА – ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	13
3.	ГЛОБАЛНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	2
4.	ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	1
5.	ЖИВОТНА СРЕДИНА, ЗДРАВЉЕ И КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	1
6.	ЕКОЛОШКИ БИОСКОП	4
7.	ЕКОЛОШКИ ЛИСТ	4
8.	ТЕРЕНСКИ ИЗЛЕТИ	5
9.	РОК ЕКОЛОЗИ	5
	Укупно:	36

ЛИТЕРАРНО-ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

Годишњи фонд часова: 35

Ред, бр наст. теме	Назив наставне теме	Бр.час. по теми	Број часова	
			За обраду новог гр.	За друге Тип. час.
1.	Организација рада секције	1	0	1
2.	Припрема светосавске приредбе	8	1	7
3.	У сусрет Дану школе	12	1	11
4.	Припрема за смотру рецитатора	8	1	7
5.	Литерарни радови (припрема и учешће на конкурсима)	6	0	6
Укупно:		35	3	32

ПЛАН РАДА ХОРА И ОРКЕСТРА

САДРЖАЈ АКТИВНОСТИ

1. Аудиција и подела гласова/инструмената
2. Аудиција и подела гласова/инструмената
3. Државна химна: "Боже правде", Даворин Јенко
4. Државна химна-обнављање
5. "Солмизација", из филма: "Моје песме, моји снови"
6. "Ода радости", из 9. Бетовенове симфоније
7. "Тамо, далеко", народна
8. "Тамо, далеко"-обнављање
9. "Креће се лађа француска", староградска
10. "Девојко мала", староградска
11. "Девојко мала"-обнављање
12. "Где је онај цветак жути", Ђ.Б.Перголези
13. "Дуго се поље зелени", народна
14. "Ој, голубе", народна
15. "Црвен цвете", са Косова и Метохије
16. "Црвен цвете"-обнављање
17. Светосавска химна
18. У сусрет прослави Дана Св. Саве
19. Наступ поводом прославе Дана Св. Саве
20. "Ој, Србијо", В. Шистек/К. Бабић
21. "Ој, Србијо"-обнављање
22. "Играле се делије", народна
23. "Играле се делије"-обнављање
24. Песме о мајци
25. "Ох, пролеће поносито", Ј. Маринковић
26. "Амурски валови", руска
27. "Амурски валови"-обнављање
28. "Пусти ритам"/"Тропико" бенд
29. "Пусти ритам"-обнављање
30. "Целу ноћ и цели дан"/"МВП"
31. "Целу ноћ и цели дан"-обнављање
32. Дан школе-приредба
33. Популарне композиције по избору ученика
34. Анализа годишњег рада

ПЛАН РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

Број часова годишње:30

Полазници секције:ученици V до VIII разреда

Циљеви и задаци: Развијање осећаја за лепо; трагање за аутентичним изразом, креативним и конструктивним решењем. Развијање осећаја за композицију, композициону равнотежу, појам „златног пресека, „хармонију и ритам, контраст и доминанту, перспективу.

Усвајање нових ликовних медија, тумачење ликовних уметничких дела, тражење одговора путем реалних ликовних задатака за линију, боју, облик, величину, смер, валер, текстуру

Теме и мотиви: „Уметник и ја, „Лик и дело Св.Саве „Мона Лиза, Пролеће,, Мој свет,,

Ликовне технике:

мека оловка, туш и перо, лавирани туш, акварел, гваш, темпера, акрил, колаж, комбинована техника, линорез, сува игла, барелеф.

Подлоге за рад: акварел папир, пастел папир, триплекс картон,дрво, глина, гипс, лим и сл.

Активности:

Изложба:„ЛИК И ДЕЛО СВЕТОГ САВЕ,, - месец јануар

Изложба,,МАЈКА,, - месец март

Изложба,,МОЈ СВЕТ,, -месец мај

Активности:

Ликовни рад великог формата графичком техником линорез-групни рад

Урамљивање успешних ликовних радова по сликарским правцима